

- vlastníci lesa ve správním obvodu MěÚ Tábor -

Číslo jednací

METAB 8150/2018/OŽP/Ze

Tábor

Oprávněná úřední osoba:

Zelinka Jiří Ing. / tel.: 381 486 490

20. 2. 2018

Upozornění na zákonnou povinnost vlastníka lesa předcházet a bránit vývoji, šíření a přemnožení škůdců z čeledi kůrovcovitých, zejména lýkožrouta smrkového a lýkožrouta lesklého

Vážení vlastníci lesa,

v důsledku nepříznivých klimatických podmínek, které se v několika uplynulých letech projeví výraznými přísušky, způsobenými hlavně dlouhodobě výrazně podprůměrnými dešťovými i sněhovými srážkami a naopak značně nadprůměrnými teplotami, došlo k postupnému významnému snížení vitality lesních porostů, zejména pak těch s vysokým zastoupením smrku ztepilého. Tyto porosty tak jsou v současné době velmi náchylné k napadení škůdci z čeledi kůrovcovitých, především lýkožroutem smrkovým a lýkožroutem lesklým. Celkovou situaci navíc zhoršují stále častěji se vyskytující extrémní meteorologické jevy, v jejichž důsledku dochází k opakovanému poškozování lesních porostů větrnými vývraty a polomy. Tím vzniká významné množství dřevní hmoty, atraktivní pro vývoj shora uvedených škůdců.

V současné době by se mohlo zdát, že situace ve správním obvodu MěÚ Tábor není až tak závažná, jako v některých oblastech zejména moravských krajů, kde v důsledku kalamitního rozšíření lýkožrouta smrkového, lýkožrouta severského a lýkožrouta lesklého dochází k úplnému rozvratu smrkových porostů na velkých souvislých plochách a tím následně ke vzniku rozsáhlých, obtížně zalesnitelných holin. **Přesto není na místě nebezpečí dalšího šíření těchto škůdců podceňovat.** V lesních porostech na území správního obvodu MěÚ Tábor se aktuálně nacházejí jednak ohniska nezpracované dřevní hmoty, napadené škůdci z čeledi kůrovcovitých a zároveň také velké množství stromů poškozených v důsledku větrných polomů a vývratů, které se v jarním období letošního roku mohou stát dalším zdrojem šíření těchto nebezpečných škůdců.

Připomínáme proto, že je v platnosti opatření obecné povahy vydané ministerstvem zemědělství ČR dne 7. 11. 2017 pod č. j.: 66595/2017-MZE-16212, které podle ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) lesního zákona (zákon č. 289/1995 Sb.) **nařizuje** **vlastníkům lesů na území České republiky zpracování těžeb nahodilých, vzniklých ke dni účinnosti tohoto opatření, a to nejpozději do 31. března 2018.**

V souvislosti s celkovou nepříznivou situací v lesních porostech a s přihlédnutím k očekávané další gradaci škůdců z čeledi kůrovcovitých, důrazně upozorňujeme všechny vlastníky lesa na základní povinnosti, které pro ně v oblasti ochrany lesa plynou z ustanovení § 32 odst. 1 a § 33 odst. 1 lesního zákona:

- **Vlastník lesa je povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména zjišťovat a evidovat výskyt škodlivých činitelů a preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů.**
- **Vlastník lesa je povinen přednostně provádět těžbu nahodilou tak, aby nedocházelo k vývinu, šíření a přemnožení škodlivých organismů.**

Ke splnění těchto povinností je naprosto nezbytné, aby jednotliví vlastníci lesů důsledně plnili následující opatření v ochraně lesa:

- 1) V souladu s výše uvedeným opatřením obecné povahy MZe ČR v termínu nejpozději do 31. 3. 2018 zpracovat a **účinně** asanovat veškeré stromy a dříví napadené lýkožrouty tedy tzv. aktivní kůrovcovou hmotu. Způsoby účinné asanace jsou uvedeny níže.
- 2) V souladu s výše uvedeným opatřením obecné povahy MZe ČR v termínu nejpozději do 31. 3. 2018 zpracovat veškerou dřevní hmotu atraktivní pro vývoj další generace lýkožroutů v jarním období, tedy zejména vývraty, zlomy či jinak poškozené nebo oslabené jedince smrku ztepilého, zejména pokud tato nahodilá těžba vznikla nejpozději ke dni nabytí účinnosti tohoto opatření.
- 3) V souladu s platnými právními předpisy zpracovat a **účinně** asanovat veškeré polomy, vývraty a dříví atraktivní pro rozvoj škůdců (lýkožroutů), vzniklé do 31. 3. 2018 v termínu nejpozději do 31. 5. 2018, prokazatelně však před výletem dospělých jedinců z napadených stojících stromů či ležícího dříví.
- 4) Veškerá nahodilá těžba vzniklá ve smrkových porostech po 31. 3. 2018 musí být zpracována a účinně asanována v co možná nejkratším termínu, nejpozději prokazatelně před výletem případné další generace dospělých jedinců lýkožroutů z napadených stojících stromů nebo z ležícího dříví.

Za účinnou asanaci lze považovat:

- a. Odkornění, které se provádí oloupáním kůry kmene napadeného stromu. V případě, že se pod kůrou již vyskytují kukly, mladí brouci popř. dospělí jedinci lýkožroutů, lze účinnou asanaci odkorněním provést pouze pomocí odkorňovací frézy (např. adaptér na motorovou pilu).
- b. Chemickou asanaci prováděnou postřikem pokáceného dříví. Chemická asanace může být provedena vhodným schváleným přípravkem na ochranu rostlin (dle aktuálního Seznamu povolených přípravků na ochranu lesa), vždy s přimíchaným barvivem (pomocná látka – v současné době pouze Scolycid), aby bylo možné provedení aplikace vizuálně zkontrolovat. Postřik musí být proveden po celém obvodu ležícího dříví (i zespodu - kmene je nutné pootočit). O provedení postřiku na konkrétní skládce musí být vedena evidence minimálně v rozsahu: datum provedení aplikace, použitý přípravek a aplikovaná dávka. Postřik je účinný 6-8 týdnů, pokud je předmětné dříví po uplynutí této doby stále atraktivní pro vývoj kůrovců, je nutné postřik opakovat nebo skládku asanovat jiným způsobem.
- c. Přímý odvoz napadené dřevní hmoty ke zpracování mimo lesní porosty. Tuto metodu lze použít pouze do doby, než vývojový cyklus lýkožroutů dosáhne stádia kukly a mladého brouka. Poté je již tato metoda neúčinná, neboť při manipulaci a odvozu tohoto dříví hrozí odpadávání kůry a další šíření lýkožroutů, kteří i v odpadlé kůře dokončí svůj vývoj do stádia dospělého brouka. Dříví s pozdějšími vývojovými stádii lýkožroutů je proto nutné neodkladně chemicky asanovat postřikem, popř. zabalením insekticidní sítí.

S ohledem na závažnost situace a reálné nebezpečí vzniku rozsáhlých škod zejména ve smrkových porostech, apeluje zdejší orgán státní správy lesů na vlastníky lesa, aby při plnění svých povinností úzce spolupracovali s příslušnými odbornými lesními hospodáři, kteří jim mají zajistit odbornou úroveň hospodaření v lese. Odborný lesní hospodář by tak měl být vlastníkovu lesa nápomocen při identifikaci dřevin napadených škodlivými organismy a měl by mu doporučit nezbytný rozsah ochranného zásahu a vhodný způsob asanace napadených stromů. Z titulu výkonu své funkce však odborný lesní hospodář v žádném případě není povinen zajistit vlastníkovu lesa samotné provedení ochranného zásahu.

Orgán státní správy lesů upozorňuje zejména tzv. drobné vlastníky lesa (vlastníci lesa s celkovou výměrou do 50 ha), že nesou plnou odpovědnost za stav svého lesního majetku. Odborní lesní hospodáři se sice snaží udržovat si potřebný přehled o stavu lesů ve svěřeném území a vyhledávají případná ohniska výskytu lýkožroutů, na která následně upozorňují příslušné

vlastníky lesa. Avšak s ohledem na značný plošný rozsah jejich zájmové oblasti a roztržitost majtkové držby není reálné, aby zjistili veškeré skutečnosti včas.

Vlastníci se proto musí sami aktivně zajímat o stav svého lesa a pravidelně, nejlépe osobně, kontrolovat situaci ve svých lesních porostech!

Hlavními příznaky napadení smrku lýkožrouty jsou zejména prosychání a „rezivění“ korun s významným opadem jehličí, nadměrné ronění pryskyřice, výskyt drtinek ze závrtů za šupinami kůry a kůra odpadávající z kmene stromu, kde již bývají zpravidla viditelné požitky lýkožroutů.

Vlastník lesa, který má jakékoliv podezření na napadení stromů v jeho porostu některým z druhů lýkožroutů, by měl co nejdříve kontaktovat příslušného odborného lesního hospodáře, který mu bude nápomocen v dalším postupu. **Vlastník lesa, který byl odborným lesním hospodářem upozorněn na výskyt dřevin napadených lýkožrouty, by ve svém vlastním zájmu i v zájmu vlastníků okolních porostů neměl toto upozornění ignorovat, naopak by měl po případné další konzultaci s odborným lesním hospodářem přikročit k urychlenému zpracování a účinné asanaci napadené dřevní hmoty.**

Na závěr orgán státní správy lesů upozorňuje, že vlastník lesa, který neplní opatření k ochraně lesa, se svým jednáním dopouští přestupku podle ustanovení § 54 odst. 2 písm. c) lesního zákona, za což mu může být uložen správní trest ve formě pokuty, a to do maximální výše až 1 000 000,- Kč.

„otisk úředního razítka“

MĚSTSKÝ ÚŘAD TÁBOR
odbor životního prostředí
PČČ 390 02 (1)

Ing. Jan Fišer
vedoucí odboru ŽP MěÚ Tábor